

การบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

วันที่ได้รับต้นฉบับบทความ : 15 สิงหาคม 2565

วันที่แก้ไขปรับปรุงบทความ : 18 มีนาคม 2566

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ : 24 เมษายน 2566

ภรดา ประเสริฐศรี*

อาจารย์ประจำสาขาวิชานิติศาสตร์
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

สกล เกิดผล²

ข้าราชการเกษียณ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

สุวารี วงศ์วัฒนา³

ข้าราชการเกษียณ
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

สรียาภรณ์ ประเสริฐศรี⁴

อาจารย์ประจำสาขาวิชาโลจิสติกส์และดิจิทัลซัพพลายเชน
คณะโลจิสติกส์และดิจิทัลซัพพลายเชน มหาวิทยาลัยนเรศวร

ธนพร บัวรอด⁵

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

อรรธพร เลิศอร่ามแสง⁶

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศทางธุรกิจ
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงาน บทบาท ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ และแนวทางการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เป็นงานวิจัยแบบผสมผสาน ในส่วนงานวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ปีการศึกษา 2561 จำนวน 102 คน ใช้แบบสอบถามที่ความเชื่อมั่น 0.922 เป็นเครื่องมือ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ อาจารย์ และเจ้าหน้าที่สังกัดคณะที่เปิดสอนระดับบัณฑิตศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานวิเทศสัมพันธ์ รวม 20 คน ใช้การประชุมกลุ่ม (Focus Group) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการจำแนกชนิดข้อมูล (Typological Analysis) ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานงานวิเทศสัมพันธ์ระดับบัณฑิตศึกษามีค่าเฉลี่ย 3.74 โดยเล็งเห็นความสำคัญในการเตรียมความพร้อมของงานวิเทศสัมพันธ์ และในอดีตมีนักศึกษาแลกเปลี่ยนจากประเทศอาเซียนด้วย ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายใน มีค่าเฉลี่ย 4.17 ปัจจัยสำคัญ คือ เจ้าหน้าที่

*ผู้ประสานงานหลัก: purada.p@psru.ac.th

ผู้ปฏิบัติงาน และปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก มีค่าเฉลี่ย 4.14 ปัจจัยสำคัญ คือระดับรายได้ของประชากร นอกจากนี้ยังพบว่า แนวทางการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ย 4.20 ควรมีการติดตามตรวจสอบการทำงานตามแผน ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการ รวมถึงเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ และบทบาทงานวิเทศสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ย 4.11 โดยมี บทบาทในการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาและสร้างความร่วมมือกับต่างประเทศ และสนับสนุนการศึกษาดูงาน การฝึกงาน การจัดการเรียนการสอนกับต่างประเทศ

คำสำคัญ: วิเทศสัมพันธ์ การบริหารจัดการ บทบาทของงานวิเทศสัมพันธ์

วิธีการอ้างอิง:

ภรดา ประเสริฐศรี, สกล เกิดผล, สุวารีย์ วงศ์วัฒนา, สรียาภรณ์ ประเสริฐศรี, ธนพร บัวรอด และอรรธพร เลิศอร่ามแสง. (2566). การบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. *วารสารวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, 5(2), 59-76.

The Administration of International Relations on Graduate Studies at Pibulsongkram Rajabhat University

Received: August 15, 2022

Revised: March 18, 2023

Accepted: April 24, 2023

Purada Prasertsri^{1*}

Dr. of Communication Arts

Faculty of Management Science Pibulsongkram Rajabhat University

Sakon Kerdpol²

Retired Government Official

Faculty of Humanities and Social Sciences Pibulsongkram Rajabhat University

Suwaree Wongwattana³

Retired Government Official

Faculty of Management Science Pibulsongkram Rajabhat University

Sareeyapon Prasertsri⁴

Dr. of Logistic and Digital Supply Chain

Faculty of Logistic and Digital Supply Chain Naresuan University

Thanaporn Buarod⁵

Assistant Professor of Human Resource Management

Faculty of Management Science Pibulsongkram Rajabhat University

Uttaporn Lertaramsaeng⁶

Lecturer of Information Technology Management for Business

Faculty of Management Science Pibulsongkram Rajabhat University

Abstract

The purpose of this research was to study the operational conditions, role, factors related to the administration of the international relations and models for the administration of International Relations for graduate studies of Pibulsongkram Rajabhat University by using a mixed method. The data for quantitative research were collected by using a questionnaire with the reliability of 0.922 from the population of 102 graduate students and analyzed by using percentage, mean, standard deviation and for qualitative research collected by using focus group discussion from the samples of 20 lecturers and supporting officers and analyzed by using Typological analysis. The results showed that the mean of the operational condition was 3.74 which was a medium level, and found that to prepare the readiness for international relations on graduate studies task to ASEAN was the most important. Also, in the past there

*Corresponding Author: purada.p@psru.ac.th

had been exchange programs from ASEAN among the undergraduate students. It was found that the mean of internal factors was 4.17, and the important factor was the officers operating international relations. For the external factors, the mean was of 4.14 and the most important external factor was population income. In addition, the mean of the guidelines for international relations administration on graduate studies was 4.20, so there should be a follow up and monitor the strategic operation plan on international relations of the university especially in the graduate studies. Furthermore, the mean of the roles of international relations on graduate studies of Pibulsongkram Rajabhat University was 4.11, so the roles of international relations should be as follows: organizing the student development activity and networking with overseas universities, supporting study visit and job training overseas, coordinating and cooperating on students exchange.

Keywords: International Relations, Administration, Administration of International Relations

Cite this article as:

Prasertsri, P., Kerdpol, S., Wongwattana, S., Prasertsri, S., Buarod, T., & Lertaramsaeng, U. (2023). The Administration of International Relations on Graduate Studies at Pibulsongkram Rajabhat University. *Journal of Management Science Pibulsongkram Rajabhat University*, 5(2), 59-76.

บทนำ

งานวิเทศสัมพันธ์ ถือเป็นงานที่ขับเคลื่อนและการพัฒนาสู่ความเป็นสากลของมหาวิทยาลัยราชภัฏ เป็นศูนย์กลางการสร้างความสัมพันธ์ สร้างภาพลักษณ์ และสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับต่างประเทศ การดำเนินโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาและบุคลากร รวมถึงการให้บริการวิชาการเพื่อพัฒนาชุมชนสู่สากล ซึ่งหน่วยงานวิเทศสัมพันธ์ถือเป็นหน่วยงานหลักของการสร้างปัจจัยที่เข้มแข็งและสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้มหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นที่ยอมรับทั้งในระดับชาติและนานาชาติ ยืนหยัดบนเวทีประชาคมอาเซียน และเวทีโลกได้อย่างสง่างาม

การปฏิบัติงานด้านวิเทศสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยจึงต้องมีการวางแผน มีการบริหารจัดการสำหรับอนาคต ทั้งด้านนโยบายและแนวทางการดำเนินการ มุ่งพัฒนาบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญมากขึ้น และสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ จะทำให้มหาวิทยาลัยประสบความสำเร็จและก้าวสู่เวทีสากลอย่างมีศักดิ์ศรีและภาคภูมิใจ (บดินทร์ รัตมิตเทศ, 2558) งานวิเทศสัมพันธ์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏถือเป็นเสมือนหน้าต่างบานแรกของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ในการต้อนรับแขกผู้มาเยือนในฐานะเจ้าบ้านของมหาวิทยาลัย และสร้างการยอมรับนับถือทั้งในระดับชาติและนานาชาติให้แก่มหาวิทยาลัย ดังนั้น ในฐานะหน้าต่างบานแรกของการสร้างภาพลักษณ์ที่ดี การให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการ ทิศทางและนโยบายหลัก บทบาทและภารกิจของงานวิเทศสัมพันธ์ตามบริบทที่เหมาะสมกับมหาวิทยาลัย จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งฝ่าย วิเทศสัมพันธ์ระดับบัณฑิตศึกษาจำเป็นต้องมีเพื่อจะได้ช่วยขับเคลื่อนการทำการกิจของมหาวิทยาลัยให้ได้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ดี จากการสัมภาษณ์บุคลากรที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านวิเทศสัมพันธ์เพื่อหาข้อมูลปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในงานวิเทศสัมพันธ์ ได้แก่ รองอธิการบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ ผู้อำนวยการสถาบันนานาชาติ ผู้อำนวยการฝ่ายนโยบายและแผน หัวหน้างานวิเทศสัมพันธ์ พบว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามโดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับบัณฑิตศึกษายังขาดโครงสร้างการจัดองค์กรที่รับผิดชอบงานวิเทศสัมพันธ์ เป็นหน่วยงานภายในที่ไม่เป็นทางการ ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านวิเทศสัมพันธ์อยู่ในสังกัดกองแผนงานหรืองานแผนและนโยบาย สำนักงานอธิการบดี และกองกลางภายใต้การควบคุมดูแล ซึ่งบางแห่งวินิจฉัยสั่งการโดยรองอธิการบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ หรือ โดยอธิการบดีโดยตรง ทำให้เกิดข้อจำกัดในการดำเนินงานด้านส่งเสริมความร่วมมือทางวิชาการกับต่างประเทศในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งนี้ เนื่องจากผู้รับผิดชอบงานวิเทศสัมพันธ์ไม่ได้อยู่ในฐานะที่จะประสานงานระดับนโยบาย จึงไม่มีอำนาจในการตัดสินใจ อันส่งผลกระทบต่อการทำงาน กระบวนการดำเนินงานการบริหารจัดการ ตลอดจนขาดประสิทธิภาพ เอกภาพเชิงนโยบาย เป้าหมายและทิศทางในภาพรวมที่ชัดเจน ดังนั้น การปฏิบัติภารกิจเพื่อขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยราชภัฏจึงเป็นไปในลักษณะเชิงรับมากกว่าเชิงรุก ประกอบกับยังไม่มีความชัดเจนในหน่วยงานที่จะรับผิดชอบงานวิเทศสัมพันธ์ ทำให้การปฏิบัติงานด้านวิเทศสัมพันธ์จึงยังไม่เป็นรูปธรรม ขณะเดียวกันบุคลากรด้านวิเทศสัมพันธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏที่มีความรู้ความเข้าใจ ความชำนาญ ทักษะและศักยภาพ ตลอดจนพลังในการขับเคลื่อนงานวิเทศสัมพันธ์ยังมีอยู่จำนวนน้อย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการปฏิบัติงานด้านวิเทศสัมพันธ์ให้บรรลุผลสำเร็จ

จากปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏข้างต้น ซึ่งยังไม่มีการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ที่ชัดเจน ซึ่งจะมีผลต่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม โดยนำข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยไปนำเสนอข้อมูลต่อผู้บริหารมหาวิทยาลัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ รวมทั้งสภามหาวิทยาลัย ได้ข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวกับสภาพ บทบาท และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เพื่อใช้ในการวางแผนบริหารจัดการทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ตลอดจน เพื่อชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของงานวิเทศสัมพันธ์ระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม อันจะส่งผลในการพัฒนา ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงโครงสร้างการทำงานในระดับบริหาร และนำผลการศึกษาไปใช้ในการ จัดการศึกษาและการประสานงานระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามกับ มหาวิทยาลัยในระดับนานาชาติให้มีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษา ให้ก้าวสู่ความเป็นสากลอย่างยั่งยืน เป็นที่ยอมรับในระดับชาติและนานาชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงาน และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ในการ จัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
3. เพื่อศึกษาบทบาทของงานวิเทศสัมพันธ์ในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัย ราชภัฏพิบูลสงคราม

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กระบวนการบริหารจัดการ

ภูวนิดา คุณผลิน (2550) สรุปว่า กระบวนการบริหารมี 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผนหรือ การกำหนดทิศทางองค์การพร้อมกำหนดเป้าหมาย 2) การจัดองค์การหรือการจัดระเบียบทรัพยากรให้เป็น ระบบที่มีประสิทธิภาพสูงสุด 3) การจัดคนเข้าทำงาน หรือการจัดหาคน การรักษาทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่า 4) การสั่งการ หรือศิลปะการสร้าง ความเข้าใจและจูงใจคนทำงานอย่างทุ่มเทและประสานความร่วมมือกันเพื่อ ความสำเร็จร่วมกัน และ 5) การควบคุมหรือติดตามผลการปฏิบัติงาน เพื่อให้ทราบประสิทธิภาพของ การทำงานต่าง ๆ

วิรัช สงวนวงษ์วาน (2550) อธิบายว่า กระบวนการบริหารจัดการองค์การ ประกอบด้วย 1) การวางแผน ซึ่งเป็นกระบวนการในการกำหนดเป้าหมายองค์การ กำหนดกลยุทธ์เพื่อให้บรรลุเป้าหมายซึ่ง เกี่ยวข้องกับผลลัพธ์ที่จะต้องการจะทำ และวิธีการปฏิบัติ 2) การจัดองค์การ คือ กระบวนการในการจัด โครงสร้างองค์การ โดยครอบคลุมการแบ่งงาน หน้าที่ ความรับผิดชอบ และสายการบังคับบัญชา 3) การนำเป็น กระบวนการในการทำความเข้าใจพฤติกรรมของพนักงาน ทักษะคน ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่ม การจูงใจพนักงาน และความเป็นผู้นำเพื่อให้คนในองค์กรปฏิบัติตามเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การร่วมกัน และ 4) การควบคุม คือ กระบวนการในการตรวจสอบกิจกรรมที่ปฏิบัติเพื่อให้แน่ใจว่าจะบรรลุผลสำเร็จตามแผน หรือจะปรับปรุงแก้ไขอย่างไร

Bartol & Martin (1998) กล่าวว่า การบริหารจัดการเป็นกระบวนการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรผ่านการทำ 4 หน้าที่หลัก คือ 1) การวางแผน 2) การจัดองค์กร 3) การชี้นำ และ 4) การควบคุมองค์กร

จากการศึกษากระบวนการบริหารจัดการ ผู้วิจัยสังเคราะห์ความสอดคล้องกันแล้ว สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารจัดการประกอบด้วย 4 ขั้นตอน โดยเริ่มต้นจาก 1) การวางแผน 2) การจัดองค์กร 3) การนำ และ 4) การควบคุม โดยผู้วิจัยจะใช้กระบวนการบริหารจัดการทั้ง 4 ขั้นตอนนี้เพื่อเป็นกรอบทฤษฎี และการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

ความสำคัญและบทบาทของงานวิเทศสัมพันธ์

พรทิพย์ กาญจณนิต (2552) กล่าวถึงความสำคัญและบทบาทของงานวิเทศสัมพันธ์ว่า การปฏิบัติงานของวิเทศสัมพันธ์เปรียบเสมือน “การสร้างสะพานเชื่อมเครือข่าย” เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการทำงานร่วมกันอย่างเข้มแข็ง จนเกิดความแนบแน่นของเครือข่าย ดังนั้นงานวิเทศสัมพันธ์จึงเป็นงานที่มีความสำคัญขององค์กร สังคม และโดยเฉพาะกับประเทศไทยซึ่งเป็นเพียงส่วนประกอบหนึ่งของสังคมโลก และต้องเผชิญกับกระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

งานวิเทศสัมพันธ์มีบทบาทและภารกิจในการดูแลนักศึกษาต่างชาติ โดยเริ่มตั้งแต่การประชาสัมพันธ์ รับนักศึกษาต่างชาติในต่างประเทศ การจัดการทรศการการศึกษาในต่างประเทศ การรับสมัครนักศึกษาต่างชาติ การดูแลนักศึกษาต่างชาติทั้งการเรียนและการใช้ชีวิต นอกจากนี้ งานวิเทศสัมพันธ์ยังเป็นหน่วยงานในการสนับสนุนการดำเนินความร่วมมือทางวิชาการที่เป็นเลิศในต่างประเทศแก่หน่วยงานต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัย เพื่อขับเคลื่อนงานวิเทศสัมพันธ์และสร้างคนวิเทศสัมพันธ์ที่มีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทการทำงานด้านวิเทศสัมพันธ์อย่างแท้จริง อันจะนำไปสู่วัฒนธรรมการทำงานที่เป็นสากลต่อไป (ชฎาพร โชติธราภรณ์, 2560)

ทั้งนี้ ภาระงานหลักของงานวิเทศสัมพันธ์ในแต่ละองค์กรอาจมีโครงสร้างและภารกิจที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งอาจประกอบด้วยหน้าที่รับผิดชอบหลัก ดังนี้ (พรทิพย์ กาญจณนิต, 2552)

1. งานโครงการและความร่วมมือ มีหน้าที่ริเริ่ม จัดทำร่างสัญญาความร่วมมือและบันทึกความเข้าใจ กับมหาวิทยาลัย สถาบันการศึกษา องค์กรต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ การจัดสัมมนา การลงนามในสัญญา การต่อวีซ่า ได้ตอบจดหมาย เอกสาร หนังสือต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งต้อนรับชาวต่างประเทศที่มาเยือนมหาวิทยาลัย

2. งานบริการศึกษาต่อต่างประเทศ มีหน้าที่รับผิดชอบและเตรียมการต่าง ๆ ของนักศึกษา และอาจารย์ที่จะเดินทางไปต่างประเทศ เพื่อศึกษาต่อ ประชุม ฝึกอบรม และศึกษาดูงาน รวมทั้งอำนวยความสะดวกในการเดินทาง เช่น จัดซื้อตั๋วเครื่องบิน การขอหนังสือเดินทาง และวีซ่า เป็นต้น

จึงอาจกล่าวสรุปได้ว่า บทบาทงานวิเทศสัมพันธ์นั้นประกอบด้วยบทบาทที่หลากหลายและมีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยจากการทบทวนวรรณกรรมเรื่องบทบาทของงานงานวิเทศสัมพันธ์ ผู้วิจัยสามารถสรุป บทบาทหลักของงานวิเทศสัมพันธ์ คือ 1) บทบาทด้านการผลิตบัณฑิต 2) บทบาทด้านการจัดการเรียนการสอน 3) บทบาทด้านการวิจัย และ 4) บทบาทด้านการสร้างเครือข่าย ทั้งนี้ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลในแต่ละบทบาท เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจน และสามารถนำประยุกต์สิ่งที่ได้รับมาไปใช้ต่องานวิเทศสัมพันธ์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ต่อองค์กร

แนวคิดปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์

ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการประกอบด้วย ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในและ
ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก

ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายใน

วิภาดา คูปตานนท์ (2551) กล่าวว่า ปัจจัยการบริหารที่สำคัญ ประกอบด้วย คน เงิน วัสดุอุปกรณ์
ความรู้ทางการจัดการ การตลาด และเครื่องจักร

วันชัย มีชาติ (2552) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมภายในองค์กรเป็นสภาพต่าง ๆ ภายในองค์กรที่มีผล
ต่อการดำเนินกิจการขององค์กร ประกอบด้วย 1) ระบบการนำ 2) ระบบโครงสร้างองค์กร 3) ระบบ
การทำงาน 4) บุคคลในองค์กร และ 5) ข้อมูลข่าวสารและการควบคุม

สาคร สุขศรีวงศ์ (2554) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมภายในองค์กรเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อน
องค์กรให้ก้าวไปตามทิศทางหรือเป้าหมายที่องค์กรต้องการ ซึ่งปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย
ระบบงาน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในองค์กร สิ่งอำนวยความสะดวก และวัฒนธรรมองค์กร

จากการศึกษาปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษา
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ ใช้ในการวิเคราะห์การบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์
ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ประกอบด้วย 1) ด้านโครงสร้างการบริหารงานวิเทศสัมพันธ์
2) ด้านผู้บริหารและบุคลากร 3) ด้านการเงินและงบประมาณ 4) ด้านวัสดุและอุปกรณ์ 5) ด้านการบริหาร
จัดการ และ 6) ด้านวัฒนธรรมองค์กร

ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก

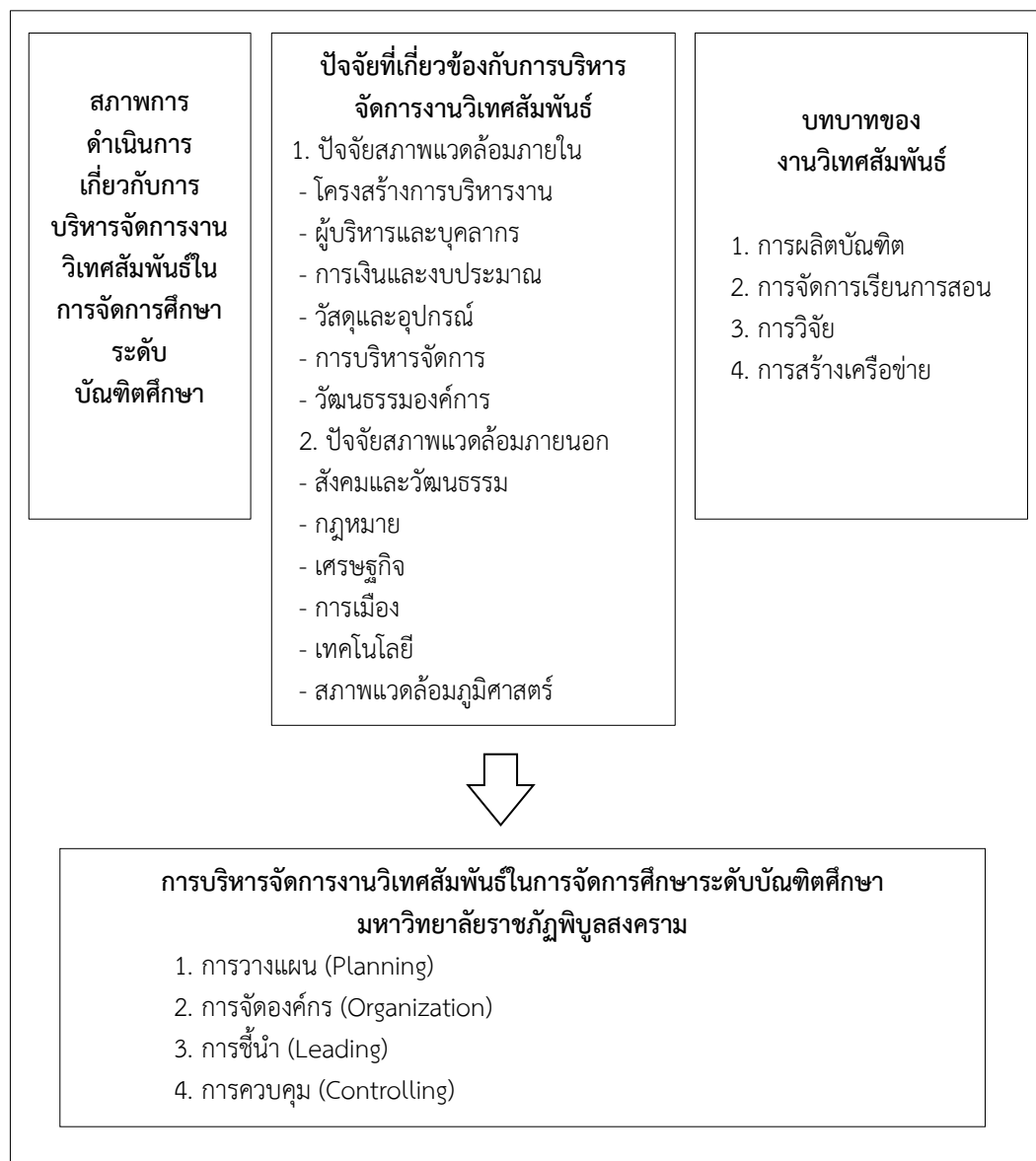
ณัฐพันธ์ เซจรรนันทน์ (2552) กล่าวว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก ประกอบด้วยสภาพแวดล้อม
ภายนอก 2 ระดับ ได้แก่ 1) สภาพแวดล้อมทั่วไป ได้แก่ อิทธิพลทางการเมือง อิทธิพลทางเทคโนโลยี
อิทธิพลทางสังคมและวัฒนธรรม และอิทธิพลจากนานาชาติ 2) สภาพแวดล้อมในการดำเนินงาน
ได้แก่ ลูกค้า คู่แข่งขัน ผู้ขายวัตถุดิบ แรงงาน กฎระเบียบ และหุ้นส่วน

อนิวัช แก้วจำนงค์ (2555) กล่าวว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกเป็นปัจจัยที่องค์กรไม่สามารถ
ควบคุมได้เนื่องจากอยู่นอกเหนือระบบขององค์กร ซึ่งปัจจัยภายนอกประกอบด้วย 1) ประชากรศาสตร์ หรือ
การเปลี่ยนแปลงของประชากร 2) สภาพเศรษฐกิจ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของประชาชน 3) การเมือง
4) เทคโนโลยี 5) สภาพสังคม หรือวิถีในการดำเนินชีวิตของสังคมนั้น ๆ 6) คู่แข่งขัน เพื่อสร้างความได้เปรียบใน
ส่วนแบ่งการตลาด และ 7) ลูกค้าหรือตลาด

จากการศึกษาปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษา
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ ใช้ในการวิเคราะห์การบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์
ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ประกอบด้วย 1) ด้านสังคมและวัฒนธรรม 2) ด้านกฎหมาย
3) ด้านเศรษฐกิจ 4) ด้านการเมือง 5) ด้านเทคโนโลยี และ 6) ด้านสภาพแวดล้อมภูมิศาสตร์

กรอบแนวความคิด

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับบทบาท การบริหารจัดการ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิเทศสัมพันธ์ โดยสรุป เป็นแผนภาพกรอบแนวคิดของการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้ศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา โดยศึกษาบทบาท สภาพการดำเนินงาน และปัจจัย

ที่เกี่ยวข้อง และแนวทางการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ในช่วง กรกฎาคม – สิงหาคม 2562 เท่านั้น

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัย
ราชภัฏพิบูลสงครามเป็นแบบผสมผสาน (Mixed Method) โดยขั้นตอนที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ
(Quantitative Research) ศึกษาสภาพการดำเนินงาน บทบาท ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ
งานวิเทศสัมพันธ์ และแนวทางในการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามที่กำลังศึกษาอยู่ระดับปริญญาโท และปริญญาเอกที่เข้าศึกษาปีการศึกษา
2561 จำนวน 102 คน (ข้อมูลจากกองบริการการศึกษา ปีการศึกษา 2561) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม
ข้อมูล เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งมีทั้งหมด 5 ตอน ได้แก่ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 สภาพ
การดำเนินงาน ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตอนที่ 4 แนวทางการบริหารจัดการ และ
ตอนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทงานวิเทศสัมพันธ์ระดับบัณฑิตศึกษา และเมื่อนำแบบสอบถามไปเก็บ
รวบรวมข้อมูล ได้รับแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์กลับคืนมา จำนวน 93 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91 และขั้นตอนที่
2 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ศึกษาสภาพการดำเนินการ บทบาท และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ
การบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ และศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ใน
การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา ได้แก่ อาจารย์
และบุคลากร ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนทั้งภาคปกติและภาคพิเศษระดับบัณฑิตศึกษา
ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามจำนวน 20 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive
Sampling) ใช้เครื่องมือ คือ การประชุมกลุ่ม (Focus Group)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาระดับ
บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน บทบาท ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ
การบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ และแนวทางในการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ในการจัดการศึกษา
ระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม สรุปผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 25–30 ปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 44.10 มีอาชีพรับ
ราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 78.50 และกำลังศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 93 คน
คิดเป็นร้อยละ 100
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานวิเทศสัมพันธ์ในระดับบัณฑิตศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างกับงานวิเทศสัมพันธ์ในระดับบัณฑิตศึกษา

งานวิเทศสัมพันธ์	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
สภาพการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารจัดการ	3.74	0.96	มาก
ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในที่มีผลต่อการบริหารจัดการ	4.17	0.58	มาก
ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีผลต่อการบริหารจัดการ	4.14	0.59	มาก
การบริหารจัดการ	4.20	0.68	มาก
บทบาท	4.11	0.74	มาก

จากตารางที่ 1 สามารถอธิบายความคิดเห็นเกี่ยวกับงานวิเทศสัมพันธ์ในระดับบัณฑิตศึกษาของกลุ่มตัวอย่างได้ดังนี้

2.1 สภาพการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวม 3.74 เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า วิสัยทัศน์ของคณะและมหาวิทยาลัยกว้างไกล เล็งเห็นความสำคัญและกระตือรือร้นในการเตรียมความพร้อมของงานวิเทศสัมพันธ์ระดับบัณฑิตศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนสูงสุด มีค่าเฉลี่ย 3.94 รองลงมาคือ คณะและมหาวิทยาลัยสนับสนุนส่งเสริมให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาได้มีโอกาสเข้ารับการอบรม ประชุมสัมมนา ตลอดจนศึกษาดูงานในต่างประเทศ มีค่าเฉลี่ย 3.92

2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พบว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในมีค่าเฉลี่ยรวม 4.17 ซึ่งสูงกว่าปัจจัยสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก ที่มีค่าเฉลี่ย 4.14 โดยปัจจัยสภาพแวดล้อมทั้งภายใน พบว่า เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านวิเทศสัมพันธ์มีผลต่อการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์สูงสุด มีค่าเฉลี่ย 4.29 รองลงมาคือ ผู้บริหารและนโยบาย วิสัยทัศน์ แผนงาน แผนปฏิบัติราชการ แผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยมีผลต่อการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ย 4.28 สำหรับปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกที่ พบว่า ระดับรายได้ของประชากร การจ้างงาน และอัตราค่าจ้างของประชากรมีผลต่อการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์สูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.24 รองลงมาคือ การเปลี่ยนแปลงผู้นำทางการเมืองมีผลต่อการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์และเทคโนโลยีการสื่อสาร เทคโนโลยีสารสนเทศสื่อสารสนเทศมีผลต่อการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.23

2.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมที่ 4.20 เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ว่าควรมีการติดตามตรวจสอบการทำงานตามแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม และผู้บริหารควรมีความสามารถของผู้ปฏิบัติงานด้านวิเทศสัมพันธ์ในการนำแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับบัณฑิตศึกษาไปสู่การปฏิบัติมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.28 รองลงมา คือ ควรมีบุคลากรหรือหน่วยงานที่ทำหน้าที่ติดตามตรวจสอบการทำงานของฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับบัณฑิตศึกษาโดยตรง มีค่าเฉลี่ย 4.25 และผู้บริหารควรมีภาวะผู้นำในการนำแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ในมหาวิทยาลัย

ราชภัฏโดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับบัณฑิตศึกษาไปสู่การปฏิบัติ มหาวิทยาลัยควรมีหน่วยงานวิเทศสัมพันธ์ระดับบัณฑิตศึกษา และงานวิเทศสัมพันธ์ระดับบัณฑิตศึกษาควรจัดตั้งเป็นหน่วยงานอิสระ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.23

2.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทงานวิเทศสัมพันธ์ระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวม 4.11 พิจารณารายข้อพบว่า การจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาและสร้างขยายเครือข่ายความร่วมมือกับต่างประเทศ และการส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาดูงาน การฝึกงานต่างประเทศ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 4.18 รองลงมาคือ การประสานและสร้างความร่วมมือทางวัฒนธรรมกับต่างประเทศ มีค่าเฉลี่ย 4.15 และต่ำสุดคือ การทำงานวิจัยร่วมกับต่างประเทศ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.03

ตอนที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ศึกษาความสภาพการดำเนินงานบทบาทและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ และศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามสรุปผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. สภาพการดำเนินงาน เกี่ยวกับการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

1.1 งานวิเทศสัมพันธ์ยังไม่เป็นรูปธรรม จะมีเพียงการศึกษาดูงานในระดับปริญญาโท โดยในเรื่องของงานวิเทศสัมพันธ์ของคณะนั้น ในแต่ละคณะก็ดำเนินงานเองเป็นหลักอยู่แล้ว เช่น การติดต่อศึกษาดูงานในระดับปริญญาโท อาจารย์ และนักศึกษาจะดำเนินงานกันเอง

1.2 มีนักศึกษาปริญญาเอกจากต่างประเทศมาทำวิจัย รวมถึงอาจารย์จากเวียดนามมาสอนในรายวิชาในระดับปริญญาตรีเช่นกัน แต่ยังไม่มีการในระดับปริญญาเอก

1.3 มีโครงการ Follow Global ของสเปน ส่งไปในทุกสาขาวิชา (5 หลักสูตรสาขาวิชา) และใน 2 – 3 ปีที่ผ่านมาทางคณะไปทำ MOU กับประเทศเวียดนาม โดยมีทั้งรับนักศึกษาจากเวียดนามมาทำวิจัยร่วมกับคณะ และการส่งนักศึกษาไปทำวิจัย และฝึกงาน ทั้งในประเทศเวียดนาม ลาว และอินโดนีเซีย โดยเป็นในระดับปริญญาตรี โดยปัจจุบันงบประมาณในส่วนนี้ (200,000 บาท) ถูกตัดไปแล้ว โดยในการติดต่อประสานงานทางคณาจารย์ในคณะจะดำเนินการติดต่อประสานงานเอง แต่งานวิเทศสัมพันธ์ช่วยดูแลเรื่องการออกหนังสือราชการต่าง ๆ และอำนวยความสะดวก เป็นที่ปรึกษา ในเรื่องต่าง ๆ

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม คือ ในแต่ละสาขาวิชาและคณะจำเป็นต้องมีบุคลากรที่มีความชำนาญ และความสามารถทางด้านภาษาต่างประเทศ งบประมาณที่ใช้ในการติดต่อ ประสานงานและดำเนินโครงการ และศักยภาพของนักศึกษา เนื่องจากนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา มีความจำเป็นต้องใช้ภาษาต่างประเทศ และในส่วนหลักสูตรไม่ได้มีข้อกำหนดเรื่องการไปศึกษาดูงานต่างประเทศอีกด้วย แต่ในกรณีที่มีการจัดสรรงบประมาณ และความพร้อมในด้านต่าง ๆ คณะพร้อมที่จะดำเนินการเรื่องของการไปศึกษาดูงาน การฝึกงานในต่างประเทศ ซึ่งปัจจุบันนั้นมีการไปศึกษาดูงานที่ต่างประเทศ แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมของนักศึกษา จำนวนนักศึกษา งบประมาณ รวมถึงการบริหารงานในแต่ละปีการศึกษา

3. แนวทางการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม แนวทางการจัดตั้งหน่วยงานวิเทศสัมพันธ์นั้น ต้องการให้มหาวิทยาลัยดำเนินการก่อนและเห็นสมควรให้มีการเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ดูแลงานวิเทศสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย เมื่องาน

วิเทศสัมพันธ์เติบโตขึ้นมากกว่านี้ และคณะมีความพร้อมจึงกระจายออกสู่คณะ เรื่องการจัดตั้งหน่วยงานที่ดูแลเกี่ยวกับงานวิเทศสัมพันธ์เป็นของมหาวิทยาลัยนั้น มีทั้งข้อดี และข้อเสีย ข้อดีคือ มีความคล่องตัวในการติดต่อประสานงาน ข้อเสียคือ ต้องใช้งบประมาณ และการดำเนินงานบริหารจัดการกระจาย ซึ่งมหาวิทยาลัยก็ให้ความสำคัญกับงานวิเทศสัมพันธ์ และการส่งนักศึกษาไปแลกเปลี่ยนมาโดยตลอด แต่ในส่วนของการระดับบัณฑิตศึกษานั้น นักศึกษาออกค่าใช้จ่ายเอง ดังนั้นความพร้อมของนักศึกษาจึงมีความสำคัญมาก

4. บทบาทงานวิเทศสัมพันธ์ระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จากการประชุมกลุ่ม พบว่าบทบาทที่สำคัญของงานวิเทศสัมพันธ์ระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม คือ การจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาและสร้างขยายเครือข่ายความร่วมมือกับต่างประเทศ และการส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาดูงาน การฝึกงานต่างประเทศ การประสานและสร้างความร่วมมือทางวัฒนธรรมกับต่างประเทศ การทำงานวิจัยร่วมกับต่างประเทศอีกด้วย โดยสามารถสรุปได้ว่า บทบาทของหน่วยงานวิเทศสัมพันธ์ระดับบัณฑิตศึกษา คือ 1. สร้างความร่วมมือทางวิชาการและวิจัยกับต่างประเทศ 2. จัดการเรียนการสอนร่วมกับต่างประเทศ 3. การแลกเปลี่ยนบุคลากรระหว่างสถาบันกับหน่วยงานต่างประเทศ 4. การประสานและการจัดประชุมสัมมนานานาชาติ 5. การส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาดูงาน การฝึกงานต่างประเทศ 6. การจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา และสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับต่างประเทศ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษา การบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพการดำเนินงาน เกี่ยวกับการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามว่า วิสัยทัศน์ของคณะและมหาวิทยาลัยกว้างไกล เล็งเห็นความสำคัญและกระตือรือร้นในการเตรียมความพร้อมของงานวิเทศสัมพันธ์ระดับบัณฑิตศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ย 3.94 ซึ่งอยู่ในระดับมาก คณะและมหาวิทยาลัยสนับสนุนส่งเสริมให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาได้มีโอกาสเข้ารับการอบรม ประชุมสัมมนา ตลอดจนศึกษาดูงานในต่างประเทศโดยมีค่าเฉลี่ย 3.92 ซึ่งอยู่ในระดับมาก สำหรับอาจารย์และเจ้าหน้าที่ความเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามว่าในอดีตมีนักศึกษาแลกเปลี่ยนจากประเทศอาเซียน มีการศึกษาดูงานต่างประเทศและมีโครงการลงนามความร่วมมือทางวิชาการซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอิศรา สุริยกุล ณ อยุธยา (2556) ได้ศึกษาแนวทางการดำเนินงานวิเทศสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ของผู้บริหารระดับสูงถึงนโยบายและความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาที่ติดต่อประสานงานและใช้บริการงานวิเทศสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตลอดจน เพื่อเสนอแนวทางการดำเนินงานเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของงานวิเทศสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จากผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัย

สภาพแวดล้อมภายในที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าปัจจัยสภาพแวดล้อมทั้งภายนอก

โดยปัจจัยสภาพแวดล้อมทั้งภายในที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวม 4.22 ซึ่งอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วพบว่า เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านวิเทศสัมพันธ์มีผลต่อการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์สูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.29 ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือผู้บริหาร และนโยบายวิสัยทัศน์ แผนงาน แผนปฏิบัติราชการ แผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยมีผลต่อการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์โดยมีค่าเฉลี่ย 4.28 ซึ่งอยู่ในระดับมาก

สำหรับปัจจัยสภาพแวดล้อมทั้งภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวม 4.14 ซึ่งอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วพบว่า ระดับรายได้ของประชากร การจ้างงาน และอัตราการจ้างซื้อของประชากรมีผลต่อการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์สูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.24 ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ การเปลี่ยนแปลงผู้นำทางการเมืองมีผลต่อการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์และเทคโนโลยีการสื่อสารเทคโนโลยีสารสนเทศ สื่อสารสนเทศมีผลต่อการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์โดยมีค่าเฉลี่ย 4.23 ซึ่งอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ Jurevicius (2022) กล่าวว่า ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการบริหารองค์กร ประกอบด้วย 1. กลยุทธ์ขององค์กร (Strategy) ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้บริหารตอบคำถามที่สำคัญ อาทิ องค์กรอยู่ที่ไหนในขณะนี้ องค์กรมีเป้าหมายอยู่ที่ไหน พันธกิจของเราคืออะไร 2. โครงสร้างองค์กร (Structure) ซึ่งช่วยให้บุคลากรได้ทราบขอบเขตงานความรับผิดชอบของตนเอง 3. ระบบการปฏิบัติงาน (System) คือ การจัดระบบการทำงาน (Working System) 4. บุคลากร (Staff) คือ การวางแผนทรัพยากรมนุษย์ เป็นกระบวนการวิเคราะห์ความต้องการทรัพยากรมนุษย์ในอนาคต การคัดเลือกและจัดวางบุคลากรให้มีความเหมาะสม 5. ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill) 6. รูปแบบการบริหารจัดการ (Style) 7. ค่านิยมร่วม (Shared Values) หรือสิ่งที่องค์กรยึดถือร่วมกันจนกลายเป็นรากฐานของระบบการบริหารเป็นบรรทัดฐาน และเป็นพฤติกรรมประจำวันขึ้นมาจากในองค์กร และกลายเป็นวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญลดา คุณาเวชกิจ, จุฑามาศ อ้วนแก้ว และกิ่งกาญจน์ นาคแก้ว (2564) ได้ศึกษาเรื่องหลักการบริหารงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัท อาร์ วี คอนเน็กซ์ จำกัด กล่าวว่า อิทธิพลของหลักการบริหารงานส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

สำหรับปัจจัยสภาพแวดล้อมทั้งภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พบว่า ระดับรายได้ของประชากร การจ้างงาน และอัตราการจ้างซื้อของประชากรมีผลต่อการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์สูงสุด รองลงมาคือ การเปลี่ยนแปลงผู้นำทางการเมืองมีผลต่อการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์และเทคโนโลยีการสื่อสารเทคโนโลยีสารสนเทศ สื่อสารสนเทศมีผลต่อการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ โชติขวัล พุทธิกาญจน์ (2559) กล่าวว่า ปัจจัยภายนอกองค์กร ประกอบด้วย 1) ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ เช่น สภาพอากาศ สภาพภูมิประเทศ และสภาพแวดล้อมทางชีวภาพ 2) ปัจจัยสภาพทางการเมือง ได้แก่ สถานการณ์ความแตกต่างทางการเมือง นโยบายหรือแนวทางของประเทศ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนทั้งทางบวกและทางลบ 3) ปัจจัยสภาพเศรษฐกิจ

ได้แก่ สภาพทางการเงินโดยรวมของประเทศ รายได้เฉลี่ยต่อคน อัตราการว่างงาน 4) ปัจจัยสภาพทางสังคม ได้แก่ สถานการณ์ในประเทศ ทั้งด้านครอบครัว การศึกษา และศาสนา 5) ปัจจัยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ได้แก่ การพัฒนาอุปกรณ์ เครื่องจักรต่างๆ โดยมุ่งเน้นความสะดวกและประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน 6) ปัจจัยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก ได้แก่ ผู้ที่ได้รับผลกระทบหากองค์กรมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง และ 7) ปัจจัยทิศทางในอนาคต ได้แก่ แนวโน้มที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งในประเทศและต่างประเทศ และสอดคล้องกับแนวคิดของ ประเวศน์ มหารัตน์สกุล (2560) กล่าวว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ ความเข้าใจความเป็นไปของระบบเศรษฐกิจของไทย ภูมิภาคและโลก เป็นหัวใจสำคัญของการวางแผนกลยุทธ์องค์กรที่ดี ทั้งนี้ เพราะโลกปัจจุบันเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายทั้งเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วิทยาการ และเทคโนโลยี ดังนั้น ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ ประกอบด้วย 1. โครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศ 2. การตลาด ได้แก่ อาณาเขต ส่วนแบ่งการตลาด แนวโน้มการกระจายสินค้า และ 3. คู่แข่ง ซึ่งปัจจุบันรัฐบาลเปิดให้มีการแข่งขันอย่างเสรี และยังเปิดโอกาสให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนในประเทศเพิ่มขึ้น การรู้จักคู่แข่งและเตรียมศักยภาพขององค์กรให้พร้อมจึงเป็นสิ่งสำคัญ

3. แนวทางการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จากผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มีค่าเฉลี่ย 4.20 ซึ่งอยู่ในระดับมาก พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ว่าควรมีการติดตามตรวจสอบการทำงานตามแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ในมหาวิทยาลัย และผู้บริหารควรมีความสามารถใจผู้ปฏิบัติงานด้านวิเทศสัมพันธ์ในการนำแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ในมหาวิทยาลัยไปสู่การปฏิบัติ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.28 รองลงมา คือ ควรมีบุคลากรหรือหน่วยงานที่ทำหน้าที่ติดตามตรวจสอบการทำงานของฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ในมหาวิทยาลัยโดยตรง มีค่าเฉลี่ย 4.25 และผู้บริหารควรมีภาวะผู้นำในการนำแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ในมหาวิทยาลัยไปสู่การปฏิบัติ มหาวิทยาลัยควรมีหน่วยงานวิเทศสัมพันธ์ระดับบัณฑิตศึกษา และงานวิเทศสัมพันธ์ระดับบัณฑิตศึกษาควรจัดตั้งเป็นหน่วยงานอิสระ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.23 สำหรับอาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามว่า แนวทางการจัดตั้งหน่วยงานวิเทศสัมพันธ์นั้น ต้องการให้มหาวิทยาลัยดำเนินการก่อน และเห็นสมควรให้มีการเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ดูแลงานวิเทศสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทองดี ชีวฤกษ์ (2551) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ของสถาบันอุดมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ของสถาบันอุดมศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

4. บทบาทงานวิเทศสัมพันธ์ระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทงานวิเทศสัมพันธ์ระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มีความเห็นว่าบทบาทของหน่วยงานวิเทศสัมพันธ์คือ การจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาและสร้างขยายเครือข่ายความร่วมมือกับต่างประเทศ และการส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาดูงาน การฝึกงานต่างประเทศ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.18 รองลงมาคือ การประสานและสร้างความร่วมมือทางวัฒนธรรมกับต่างประเทศ มีค่าเฉลี่ย 4.15 และต่ำสุดคือ การทำงานวิจัยร่วมกับต่างประเทศ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.03 สำหรับอาจารย์ และเจ้าหน้าที่ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทงานวิเทศสัมพันธ์ระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามว่า บทบาทของหน่วยงานวิเทศสัมพันธ์ระดับบัณฑิตศึกษา คือ สร้างความร่วมมือทาง

วิชาการและวิจัยกับต่างประเทศ จัดการเรียนการสอนร่วมกับต่างประเทศ การแลกเปลี่ยนบุคลากรระหว่างสถาบันกับหน่วยงานต่างประเทศ การประสานและการจัดประชุมสัมมนานานาชาติ การส่งเสริมสนับสนุน การศึกษาดูงาน การฝึกงานต่างประเทศ และการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาและสร้างขยายเครือข่ายความร่วมมือกับต่างประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของชฎาพร โชติธราภรณ์ (2559) ที่กล่าวว่า งานวิเทศสัมพันธ์ ทำหน้าที่ประสานงานเกี่ยวกับกิจการด้านต่างประเทศ เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์และความร่วมมือทางวิชาการและวัฒนธรรมให้เกิดความก้าวหน้าและนำมาซึ่งประสิทธิภาพและคุณภาพในการแข่งขัน หรือเป็นที่ยอมรับของนานาชาติ การดำเนินงานด้านวิเทศสัมพันธ์จึงต้องเป็นไปอย่างเป็นระบบ รวดเร็ว ต่อเนื่อง และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งการแลกเปลี่ยนนักศึกษา บุคลากร ฝึกอบรม ประชุมสัมมนา การวิจัย หรือทุนการศึกษาในต่างประเทศ สิ่งเหล่านี้ ล้วนต้องดำเนินการในรูปแบบต่าง ๆ ร่วมกับหน่วยงานและสถาบันการศึกษาในต่างประเทศด้วยความละเอียด รอบคอบและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่สถาบันการศึกษาของตนเอง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของชฎาพร โชติธราภรณ์ (2560) ที่กล่าวว่า งานวิเทศสัมพันธ์ยังมีบทบาท และภารกิจในการดูแลนักศึกษาต่างชาติ โดยเริ่มตั้งแต่การประชาสัมพันธ์รับนักศึกษาต่างชาติในต่างประเทศ การจัดนิทรรศการการศึกษาในต่างประเทศ การรับสมัครนักศึกษาต่างชาติ การดูแลนักศึกษาต่างชาติทั้งการเรียนและการใช้ชีวิต ตลอดจนงานบริการวิชาการเพื่อพัฒนาและนำท้องถิ่นก้าวไกลสู่อาเซียน และมีความเป็นสากล นอกจากนี้ งานวิเทศสัมพันธ์ยังเป็นหน่วยงานในการสนับสนุนการดำเนินความร่วมมือทางวิชาการที่เป็นเลิศ ในต่างประเทศแก่หน่วยงานต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัย เพื่อขับเคลื่อนงานวิเทศสัมพันธ์ และสร้างคนวิเทศสัมพันธ์ที่มีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทการทำงานด้านวิเทศสัมพันธ์อย่างแท้จริง อันจะนำไปสู่วัฒนธรรมการทำงานที่เป็นสากลต่อไป และสอดคล้องกับแนวคิดของพรทิพย์ กาญจนนิต (2552) ที่กล่าวว่า ภาระงานหลักของงานวิเทศสัมพันธ์ในแต่ละองค์กรอาจมีโครงสร้างและภารกิจที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งอาจประกอบด้วยหน้าที่รับผิดชอบหลัก ดังนี้ 1) งานโครงการและความร่วมมือ มีหน้าที่ริเริ่ม จัดทำร่าง สัญญาความร่วมมือและบันทึกความเข้าใจกับมหาวิทยาลัย สถาบันการศึกษา องค์กรต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ การจัดสัมมนา การลงนามในสัญญา การต่อวีซ่า ได้ตอบจดหมาย เอกสาร หนังสือต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งต้อนรับชาวต่างประเทศที่มาเยือนมหาวิทยาลัย 2) งานบริการศึกษาต่อต่างประเทศ มีหน้าที่รับผิดชอบและเตรียมการต่าง ๆ ของนักศึกษาและอาจารย์ที่จะเดินทางไปต่างประเทศ เพื่อศึกษาต่อ ประชุม ฝึกอบรม และศึกษาดูงาน รวมทั้งอำนวยความสะดวกในการเดินทาง เช่น จัดซื้อตั๋วเครื่องบิน การขอหนังสือเดินทาง และวีซ่า เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการวิจัยพบว่า ยังไม่มีการตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบงานวิเทศสัมพันธ์ระดับบัณฑิตศึกษาโดยตรง ดังนั้นมหาวิทยาลัยควรให้ความสำคัญในการจัดตั้งหน่วยงานวิเทศสัมพันธ์ระดับบัณฑิตศึกษา
2. มหาวิทยาลัยควรให้การสนับสนุนทรัพยากรที่ใช้ในการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ เช่น งบประมาณ บุคลากร เป็นต้น
3. มหาวิทยาลัยควรมีการกำหนดนโยบายในการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ระดับบัณฑิตศึกษาไว้อย่างชัดเจน

4. หลักสูตรสาขาวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนในระดับบัณฑิตศึกษาคควรมีนโยบายที่ชัดเจนในการสร้างความร่วมมือทางวิชาการและวิจัยกับต่างประเทศ แลกเปลี่ยนบุคลากรระหว่างสถาบันกับหน่วยงานต่างประเทศ การประสานและการจัดประชุมสัมมนานานาชาติ การส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาดูงาน การจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาและสร้างขยายเครือข่ายความร่วมมือกับต่างประเทศ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามเท่านั้น ในครั้งต่อไปควรมีการศึกษาการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยอื่น ๆ

2. ควรมีการศึกษาการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยต่างประเทศ

เอกสารอ้างอิง

- ชฎาพร โชติธราภรณ์. (2559). วิเทศสัมพันธ์: กาลเวลาที่ต้องลอกคราบ. *วารสารพิบูล มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร*, 14(1), 163-183.
- ชฎาพร โชติธราภรณ์. (2560). จุดยืนคนวิเทศสัมพันธ์ในยุคไทยแลนด์ 4.0. *วารสารการวิจัยกาสะลองคำ*, 11(3), 197-203.
- โชติขวัล พุกกิจการุจน์. (2559). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ด ยูเคชั่น.
- ณัฐพันธ์ เชนนันท์. (2552). *การจัดการเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- ทองดี ชิวพฤษ. (2551). *การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการงานวิเทศสัมพันธ์ของสถาบันอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- บดินทร์ รัตมีเทศ. (2558). *วิเทศสัมพันธ์ มก.: ความท้าทายและเส้นทางสู่ความเป็นนานาชาติ Internationalization and Global University Network*. โดย Dr. Gilbert Palaoro, Expert International Project Development and Education.
- บุณลดา คุณาเวชกิจ, จุฑามาศ อ้วนแก้ว และกิงกาญ์ นาคแก้ว. (2564). หลักการบริหารงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัท อาร์ วี คอนเน็กซ์ จำกัด. *วารสารวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, 3(1), 107-119.
- ประเวศน์ มหารัตนสกุล. (2560). การบูรณาการพุทธธรรมเพื่อนำไปใช้ในการบริหารงานภาครัฐอย่างลุ่มลึกในการศึกษาระดับสูงของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 6(2), 69-84.
- พรทิพย์ กาญจนนิต. (2552). *ทุนฟูไลบรท์ โดยมูลนิธิการศึกษาไทย-อเมริกัน (ฟูไลบรท์)*.
- ภูวนิดา คุณผลิน. (2550). *การบริหารการพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของกรุงเทพมหานครแบบบูรณาการ (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วันชัย มีชาติ. (2552). *การบริหารองค์กร*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิภาดา คุปตานนท์. (2551). *การจัดการและพฤติกรรมองค์กร: เทคนิคการจัดการสมัยใหม่*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรังสิต.
- วิรัช สงวนวงศ์วาน. (2550). *การจัดการและพฤติกรรมองค์กร*. กรุงเทพฯ: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า.
- สาคร สุขศรีวงศ์. (2554). *หลักการจัดการ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

.....

อนิวัช แก้วจำนงค์. (2555). *การจัดการเชิงกลยุทธ์* (พิมพ์ครั้งที่ 2). สงขลา: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยทักษิณ.

อิสรา สุริยกุล ณ อยุธยา. (2556). *การศึกษาแนวทางการดำเนินงานของงานวิเทศสัมพันธ์*

มหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

Bartol K. M., & Martin, D. C. (1998). *Change management & management*. New York: Englewood
Prentice-Hall.

Jurevicius, O. (2022). *McKinsey 7S Model*. Retrieved August 16, 2022, from

<https://www.strategicmanagementinsight.com/tools/mckinsey-7s-model-framework.html>